

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS, TE GRONINGEN.

J. L. PH. DULSER, Beknopt leerboek der Algemeene Geschiedenis, I: Oude geschiedenis en middeleeuwen	3de druk f 0,90
J. L. PH. DULSER, Beknopt leerboek der Algemeene Geschiedenis, II: Nieuwe en nieuwste geschiedenis.	3de druk - 0,90
J. L. PH. DULSER Beknopt leerboek der Vaderlandsche Geschiedenis I.	3de druk - 0,90
J. L. PH. DULSER, Beknopt leerboek der Vaderlandsche Geschiedenis II	2de druk - 0,90
J. L. PH. DULSER, Overzicht der Algemeene Geschiedenis	- 0,90
J. L. PH. DULSER, Overz. van de Gesch. des Vaderlands	- 0,90
J. L. PH. DULSER, De voornaamste vorstenhuizen van Europa. Genealogische tabellen en aanteekeningen 1,00
J. L. PH. DULSER, Nederlandsche taal oefeningen.	3de druk - 0,35
J. L. PH. DULSER, Stijloefeningen voor inrichtingen van voortgezet lager en middelbaar onderwijs, I.	6de druk - 0,50
J. L. PH. DULSER, Stijloefeningen voor inrichtingen van voortgezet lager en middelbaar onderwijs, II	3de druk - 0,75
J. L. PH. DULSER, Honderd gemengde Stijloefeningen voor lagere en middelbare scholen.	3de druk - 0,40
J. L. PH. DULSER, Theoretisch-practische handleiding tot de kennis van de Nederlandsche taal, Eerste stukje,	6de druk - 0,50
Tweede stukje	5de druk - 0,50
Derde stukje	4de druk - 0,50
J. L. PH. DULSER, Overzicht van de Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde,	5de druk, ingen. f 1,50, geb. - 1,90
J. L. PH. DULSER, Beknopt Overzicht van de Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde, in rood linnen 1,00
J. L. PH. DULSER, Practisch Taalboek	2de druk - 0,60
J. L. PH. DULSER, Grammatica-cursus, in rood linnen.	2de druk - 1,00
J. L. PH. DULSER, Oefeningen, behoorende bij den grammatica-cursus 2de druk - 0,60
J. L. PH. DULSER, Nederlandsche Spraakkunst, gebonden 1,50
J. L. PH. DULSER, Eerste bundeltje steloefeningen voor de lagere school 0,25
J. L. PH. DULSER en G. A. C. VAN GOOR, Taalcursus voor de lagere school, I. 0,20
J. L. PH. DULSER en G. A. C. VAN GOOR, Letterkundig leesboek I, Bloemlezing uit de werken van de voorn. schrijvers der 17e en 18e eeuw 3de druk, ingen. f 1,25, geb. - 1,50
J. L. PH. DULSER, en G. A. C. VAN GOOR, Letterkundig leesboek II, Bloemlezing uit de werken van de voorn. schrijvers der 19e eeuw 4de druk, ingen. f 1,25, geb. - 1,50
J. L. PH. DULSER en H. W. GROENEVELD, Nederlandsche Lectuur, Proza en Poëzie, I. 3de druk - 0,60
J. L. PH. DULSER en H. W. GROENEVELD, Nederlandsche Lectuur, Proza en Poëzie, II 3de druk - 0,75
J. L. PH. DULSER en L. DE VRIES, De studie van het Nederl. Vragen en aant. over Taal, Stijl en Letterkunde 1,50

J. L. PH. DULSER. EERSTE BUNDELTJE STELOEFENINGEN.

Presentatemplaat

J. L. PH. DUISER. EERSTE BUNDELTJE STELOEFENINGEN.

EERSTE BUNDELTJE

STELOEFENINGEN

VOOR DE LAGERE SCHOOL

DOOR

J. L. PH. DUISER,

LEERAAR BIJ HET MIDDELBAAR ONDERWIJS TE AMSTERDAM.



TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1902.

PB

1575

AB

1575.

EERSTE BUNDELTJE

STELOEFENINGEN

VOOR DE LAGERE SCHOOL

DOOR

J. L. PH. DUIJSER,

LEERAAR BIJ HET MIDDELBAAR ONDERWIJS TE AMSTERDAM.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1902.

STOOMDRUKKERIJ VAN J. B. WOLTERS.

*Verzameling van
van het N. O. G.*

VOORBERICHT.

De uitgave van het drietal bundeltjes steloefeningen, waarvan dit boekje het eerste uitmaakt, is hoofdzakelijk een gevolg van de uitnoodiging van verschillende gebruikers mijner „Honderd gemengde stijloefeningen” en „Stijloefeningen I en II”, om, in den trant dezer boekjes, ook een reeks oefeningen voor de lagere school samen te stellen.

Bij het doorbladeren van dit boekje zal men spoedig bemerken, dat ik gestreefd heb naar groote afwisseling; vele streng methodisch samengestelde bundels lijdende, mijns inziens, vaak aan zekere min of meer hinderlijke eenvormigheid. Voorts is het mijn bedoeling geweest, niet alleen de woorden- en begrippenvoorraad van den leerling te vermeerderen, maar hem er ook zoo spoedig mogelijk toe te brengen, van dezen voorraad op behoorlijke wijze gebruik te maken.

Alle oefeningen eischen van den leerling zekere mate van inspanning en nadenken. Geen is er, waarbij hij, met het voorbeeld vóór zich, zoo goed als gedachteloos kan invullen. Ook is aan de meer begaafden nog al eens gelegenheid gegeven, voor den dag te komen.

De oefeningen klimmen geleidelijk op in moeielijkheid. Niet onwaarschijnlijk heb ik, vooral in dit en wellicht ook in eenig

ander opzicht, den bal weleens misgeslagen; het zal mij dus aangenaam zijn, hieromtrent eenige wenken te mogen ontvangen.

Naar mijn bescheiden meening zullen deze bundeltjes inzonderheid gebruikt kunnen worden door hen, die naar eigen methode stelonderwijs geven en alleen behoefte gevoelen aan een voldoende hoeveelheid oefeningen van verschillenden aard, om daaruit telkens een keuze te doen. Ook zullen ze, naar ik hoop, geschikt bevonden worden, om ter afwisseling te dienen van andere bundeltjes, die meer naar een bepaalde methode samengesteld zijn. Zeker is het, dat men in deze steloefeningen wel wat nieuws zal vinden.

Wanneer met het 1^e bundeltje kan begonnen worden, zal natuurlijk van den aard der school en het aanvankelijk taalonderwijs aldaar afhangen. Het schijnt mij toe, dat men er mee zal kunnen aanvangen in den loop van het 3^e of in het begin van het 4^e schooljaar.

In elk bundeltje is aan het slot een rubrieksgewijze indeeling aangebracht.

Deze bundeltjes in de belangstelling mijner collega's aanbevelende, verzoek ik hun, mij hunne opmerkingen niet te onthouden.

AMSTERDAM, 8 Augustus 1902.

J. L. PH. DUIJSER.

1.

Kunt ge het juiste getal invullen?

Ik heb handen en voeten. Een paard heeft pooten, daarom is het een voetig dier. Een aap heeft geen voeten, maar wel handen. Ieder mensch heeft maar hoofd. Menschen en dieren hebben ooren en oogen. Een week heeft dagen, een jaar heeft maanden. De ramen der school hebben elk ruiten. Een dubbeltje is gelijk stuivers of cents. Hoeveel verdiepingen heeft de school? De school heeft verdiep Hoeveel snaren heeft een viool? Een viool heeft snaren. Hoeveel wielen heeft een fiets? Een fiets heeft wielen. Een gulden telt cents. Wij zijn thuis met ons In mijn klasse zitten leerlingen; aan elke bank zitten er Ik ben jaar oud; en ik ben jarig in de e maand van het jaar. Hoeveel kleuren heeft de Nederlandsche vlag? Zij heeft kleuren, namelijk:, en De school begint 's morgens om uur en eindigt 's Zaterdags om uur; op Maandag, Dinsdag enz. eindigt zij pas om uur. Laatst kocht ik twee dozijn eieren. Hoeveel waren er dat?! Welke maand is de kleinste? Zij heeft meestal en soms dagen. Ons land heeft provinciën. In welke woon je zelf? In! In welke eeuw leven wij? In de eeuw. En welk jaar hebben wij nu? Wij hebben het jaar

Voorbeeld. Ik heb *twee* handen en *twee* voeten.

2.

Plaats het juiste woord uit de tweede rij achter elk woord uit de eerste rij.

De sneeuw is	bruin.
Het bloed is	groen.
Een ezel is	blauw.
Helder water is	zwart.
Een onbewolkte hemel is	rood.
De Nederlandse vlag is	wit.
Een neger is	grauw.
De koffie is	geel.
Het gras is	rood, wit en blauw.
Een citroen is	kleurloos.

Voorbeeld: De sneeuw is *wit*.

3.

Zoek een woord uit de hieronderstaande en vul er de zinnetjes mee aan:

Water — kachel — huis — kopje — spiegel — stoel —
scheermes — glas — bed — luchtballon — geld — muizen-
val — paraplu — weegschaal — ijsbaan — roer.

De mensen wonen in een

Wij slapen op een

De visschen zwemmen in het

Ik zit op een

Men drinkt thee uit een

Men drinkt bier uit een

De mensen rijden schaatsen op een

Men gaat omhoog in een
 Wij warmen ons aan de
 Wij kunnen ons zelf zien in een
 Vader scheert zich met een
 De winkelier weegt iets af met een
 Men betaalt iemand met
 De schipper stuurt zijn vaartuig met het
 Men gebruikt, als het regent, een
 Men vangt de muizen met een

Voorbeeld: Men woont in een *huis*.

4.

Beantwoord de volgende vragen.

Wat kan men bouwen en wat kan men brouwen?
 Wat kan men eten en wat kan men meten?
 Wat kan men naaien en wat kan men zaaien?
 Wat kan men schuren en wat kan men sturen?
 Wat kan men zagen en wat kan men vragen?
 Wat kan men stijven en wat kan men schrijven?
 Wat kan men weken en wat kan men kweken?
 Wat kan men stoppen en wat kan men doppen?
 Wat kan men sussen en wat kan men blusschen?
 Wat kan men passen en wat kan men wasschen?

Voorbeeld: *Huizen* kan men bouwen en *bier* kan men brouwen.

5.

Het goede woord invullen.

Het paard op stal of in de wei. De kippen
 in de ren of op stok. De schilderijen aan

den muur. Het kleed op den vloer. De visschen in het water. De schepen op het water. De borden en schalen in de kast, de vorken en lepels in den vorkenbak. De melk in de melkkan. De sleutel in het slot. Mijn stok in den hoek, mijn jas aan den kapstok, mijn hoed op tafel en mijn handschoenen nog in mijn jaszak. De vogels door de lucht. De rups over den grond. Zet je hoed recht, hij scheef op je hoofd. En wat je blouse slordig aan het lijf! De spoortrein ons met een vreeselijke vaart voorbij. De steen in het water en naar de diepte. De bal over den grond. De japon over den grond. De hagel tegen de ruiten. De muggen in zwermen op en neer. Het jongetje op zijn fiets. Klein Duimpje in een boom. Het kleine kind in slaap.

Voorbeeld: Het paard *staat* op stal of *loopt* in de wei.

6.

Geef antwoord op de volgende vragen door het schuingedrukte te vervangen door andere woorden en het vraagteeken te veranderen in een punt.

Wat drinkt men koud en *wat* drinkt men warm? *Wat* gaat heel snel en *wat* gaat heel langzaam? *Wat* eet men met een vork en *wat* met een lepel? *Wanneer* gaat men naar bed en *wanneer* staat men op? *Welk jaargetij* volgt op den winter en *welk jaargetij* volgt op den zomer? *Waar* heeft men zout water en *waar* heeft men zoet water? *Hoe laat* gebruik je het ontbijt en *hoe laat* gebruik je het middagmaal? *Waarmee* bedekt men zich het hoofd en *waarmee*

bedekt men zich de voeten? *Hoeveel* is een dozijn en *hoeveel* is een paar? *Waarvoor* kan men licht een ongeluk krijgen en *waarvoor* wordt men dikwijls verkouden?

Voorbeeld: *Water* drinkt men koud en *chocolade* drinkt men warm.

7.

Vul eens één of meer geschikte woorden in:

- a. Het is vierkant. De is rond. Het is nat. De is hard. De is oud. De is hoog. De is klein. Een is groot. De is lang. Het is smal. De is warm. Een is zacht. De is ruim. Het is vroolijk. De is mooi. Een is bang. De is diep. De is glad. De is spits. Het is zwaar. De is dom. Het is veranderlijk. De is slank. De is ijverig. De is vloeibaar. Het is korrelig. De is gevaarlijk. De is valsch. Het is kostbaar. De is gewapend. De is gefrankeerd. De is gebakken. De is opgewarmd.

Voorbeeld: Het *schrijfboek* is vierkant. Het *schoolbord* is vierkant.

- b. De mensch hoort met zijn
 « « ziet met zijn
 « « betast iets met zijn
 « « loopt op zijn
 « « ruikt met zijn
 « « proeft iets met zijn

De mensch knikt van ja met zijn
 « « schrijft met zijn
 « « bijt iets af met zijn
 « « denkt met zijn

Voorbeeld: De mensch hoort met zijn *ooren*.

8.

Raadsels.

Ik ken een huisje, klein en wit,
 Waarin geen enkel deurtje zit,
 En wil de baas naar buiten gaan,
 Dan moet hij 't huis in stukken slaan.

Ik ken een vaatje rond en wit,
 Waarin geen enkel kraantje zit,
 Maar lekkere gele en witte wijn!
 Wat zou dat voor een vaatje zijn?

(G. W. LOVENDAAL).

<i>Hoe heet het kleine, witte huisje?</i>	Het kleine, witte huisje heet...
<i>En wat is de baas, die er uit komt?</i>	De baas, die er uitkomt, is
<i>Wat moet er dan eerst gebeurd zijn?</i>	Eerst moet het echter zijn.
<i>Hoe heet het witte, eironde vaatje?</i>	Het witte, eironde vaatje is alweer
<i>Hoe heet de gele wijn en hoe de witte?</i>	De gele wijn heet en de witte
<i>Wat gebeurt met den wijn, als het vaatje vijf minuten in kokend water ligt?</i>	Als het vaatje vijf minuten in kokend water gelegen heeft, dan is

Welke woordjes moeten ingevuld worden?

Het dak ligt het huis. Het kind viel de trappen. De kat viel het raam. Wij zitten een stoel en de tafel. De wielrijder liep zijn fiets in de drukke straat. De kinderen lezen hun boek. De straat is het huis. De tuin ligt gewoonlijk het huis. De even nummers in een straat vindt men dikwijls de oneven nummers. Woont gij *boven*, *naast*, *in*, *achter*, *tegenover* of *dicht bij* een winkel? Ik woon een winkel. De kinderen zagen paars de kou. Wat is het onderscheid een brief en een briefkaart? Als gij paraplu uitgaat, zal je wel een nat pak thuis-komen. Het kind bleef thuis ziekte. Zorg, dat gij het uur terug zijt. Verdeel dat uw broertjes en zusjes. Wij klommen een ladder naar boven. wanneer is hij op school? De juffrouw had ons een dikken doek den hals geknoopt.

Voorbeeld: Het dak ligt *op* het huis.

Maak van de woorden, die op één regel staan, telkens één zin:

lesje — staan — mijn — boek
 kinderen — zitten — lage — stoeltjes
 boot — varen — zee
 menschen — wandelen — straat
 metselaar — vallen — den — steiger
 wolk — drijven — het — land

jas — hangen — een — spijker
 familie — rijden — het — station
 luchtballon — zweven — het — water
 ik — schrijven — een — pen
 kuikentjes — kruipen — de — klokken
 kachel — staat — den — schoorsteen
 jongen — liep — het — rijtuig
 molenaar — kijken — het — raampje
 kuiken — komt — den — dop.

Voorbeeld: *Het lesje staat in mijn boek.*

11.

Kunt ge in het volgende versje het ontbrekende invullen?

De treurige historie van Hansje-man.

Hansje-man wil worden,
 Maar is bang voor *d'oven!*
 Hansje-man wil *schipper* worden,
 Maar durft niet naar!
 Hansje-man wil worden,
 Maar dat zware *spitten!*
 Hansje-man wil *wever* worden,
 Maar dat lange!
 Hansje-man wil worden,
 Maar die zware *zakken!*
 Daar is niets, dat Hansje-man
 Wakker aan durft

Hansje-man wil *grofsmid* worden,
 Maar die heete!

Hansje wil worden,
 Maar die harde *zolen!*
 Hansje-man wil *snijder* worden,
 Maar altijd dat!
 Hansje wil worden,
 Maar dat saaie *bikken.*
 Hansje wil worden,
 Maar dat steenen *sjouwen!*
 Daar is niets, waar Hansje-man
 't Goed bij uit kan

(Naar J. J. A. GOEVERNEUR).

12.

Raadsel.

'k Doe wit uit een pakje,
 En wit uit een kannetje,
 En zoet uit een zakje
 Te zaam in een pannetje.
 En wie er nu raadt, hoe dat bakseltje heet,
 Dat is al een groote keukenprofeet.

(G. W. LOVENDAAL).

Hoe heet het wit uit een pakje?	<i>Het wit uit het pakje is</i>
En 't wit uit het kannetje?	<i>En 't wit uit het kannetje is</i>
Wat is het zoet uit een zakje?	<i>Het zoet uit het zakje is</i>
En hoe heet dat te zamen, goed vermengd en beslagen?	<i>Dat men te zamen het beslag.</i>
En hoe heeten de lekkere koeken, die daarvan ge- bakken worden?	<i>En de platte koeken, die er van gebakken worden, heeten</i>

Nu zullen wij dat alles nog eens kort herhalen. Vul het ontbrekende dus in:

Ik neem een maatje; ik voeg daarbij eenige kopjes; ik roer er doorheen een lepel of wat; ik maak hiervan een niet te dik en het bakseltje, dat vervolgens daarvan komt, is een schaaltje vol van de heerlijkste

13.

Zoek nu bij elk woord uit de eerste rij het juiste woord uit de tweede rij:

Een beuk is	een kledingstuk.
Een ezel is	een sieraad.
De turf is	een natuurverschijnsel.
Een haring is	een vogel.
Het onweder is	een vloeistof.
Een armband is	een lichaamsdeel.
Een mantel is	een vervoermiddel.
Een tulp is	een groente.
Een nijptang is	een boom.
Het hoofd is	een visch.
Een leeuwerik is	een bloem.
Een tramwagen is	een viervoetig dier.
De spinazie is	een werktuig.
Het bier is	een brandstof.

Voorbeeld: Een beuk is *een boom*.

14.

Waarvan is het gemaakt?

Een kachel is van

Laarzen zijn van

- Een pen is van
 Een zakdoek is van
 Dure vorken zijn van
 Een mand is van
 Een wijnflesch is van
 Een tienguldenstuk is van
 Een tafel is van
 Dakpannen zijn van
 Hooge heerenhoeden zijn van
 Een schrijfboek is van
 Billardballen zijn van
 Vischnetten zijn van

Voorbeeld: Een kachel is *van ijzer*.

15.

Voeg bij elkander een mannelijk woord uit de eerste rij en een vrouwelijk uit de tweede rij, die bij elkaar hooren:

vader	en	meisje
oom	en	schoonzuster
broeder	en	bruid
neef	en	vriendin
zoon	en	tante
bruigom	en	moeder
jongen	en	nicht
knecht	en	dochter
man	en	meid
vriend	en	zuster
zwager	en	vrouw

Voorbeeld: Vader en *moeder*.

16.

Onze poes.

Onze poes zit voor het raam,
 En ze likt haar pootje,
 En ze kijkt haar oogjes uit
 Naar mijn vogelkootje.

Hoor eens, deugniet, daar je bent,
 Laat mijn kooitje hangen:
 Vogeltjes zijn niet voor poes,
 Jij moet muizen vangen.

(G. W. LOVENDAAL).

Wij gaan dit versje eens op onze manier oververtellen. Vul de zinnestjes maar aan:

Eens zat

En ze was bezig met haar pootje

Maar ze keek onderwijl met vurige oogen naar

Ik geloof, dat ze erg verlangend was, om

Ik zei daarom tot haar: «Deugniet, daar je bent, pas op,
 als je aan Jij laat het kooitje maar stilletjes

Als jij een boutje wilt hebben, dan vang je maar;
 vogeltjes zijn niet

17.

Kunt gij in de volgende zinnen een geschikt woord als onderwerp plaatsen?

De lacht en schreeuwt en praat.

De zaagt en schaaft en spijkert.

De schrobt en veegt en boent.

- De zaait en ploegt en egt.
 De naait en snijdt en perst.
 Het draaft en hinnikt en trappelt.
 De is rood, wit en blauw.
 De golft en klotst en bruist.
 De janken en keffen en blaffen.
 De zingen en springen en vliegen.
 De mauwt en blaast en spint.
 De geeft melk, boter en kaas.
 De lezen, schrijven en rekenen.

Voorbeeld: De *papegaai* lacht en schreeuwt en praat.

18.

In de eerste rij der onderstaande woorden staan diernamen;
 in de tweede rij woorden, die een geluid uitdrukken.

Plaats achter elken diernaam uit de eerste rij een geschikt werk-
 woord uit de tweede rij:

De ezel	kleppert.
Het hondje	blaaf.
De kat	hinnikt.
De kip	gonst.
De koe	knort.
De ooievaar	balkt.
Het paard	keft.
Het varken	mauwt.
De mug	loeit.
Het schaap	kraait.
De eend	kakelt.
De haan	kwaakt.

Voorbeeld: De ezel *balkt*.

Hier volgen namen van allerlei dieren en dingen:

*zilver — lelie — pruim — kat — vest — kraai —
mug — kerk — voet — snoepzucht — halsketting —
melk — snoek — roeiboot — spinazie — klarinet —
rijksdaalder — canapé — linde — kinine — rijwiel —
geneseskunde — onweder — knikkeren — agaath — weldadig-
heid — nijptang — zomer — pianospelen — toring — sabel.*

Zoek uit bovenstaande woorden telkens het geschiktste woord, om hier in te vullen:

- | | |
|----------------------------------|--|
| De is een bloem. | De is een wapen. |
| De is een visch. | De is een meubelstuk. |
| De is een vogel. | De is een werktuig. |
| De is een huisdier. | De is een boom. |
| De is een groente. | De is een jaargetijde. |
| Het is een kleedingstuk. | De is een ziekte. |
| De is een drank. | Het is een kunst. |
| De is een gebouw. | De is een muziekinstrument. |
| De is een sieraad. | De is een deugd. |
| De is een lichaamsdeel. | Het is een vervoermiddel. |
| Het is een metaal. | Het is een edelgesteente. |
| De is een vrucht. | De is een wetenschap. |
| De is een geldstuk. | Het is een natuurverschijnsel. |
| De is een vaartuig. | Het is een jongensspel. |
| De is een geneesmiddel. | |
| De is een insect. | |
| De is een ondeugd. | |

Voorbeeld: De *lelie* is een bloem.

20.

Beantwoord nu eens de volgende vragen:

Hoe heet je?	<i>Ik heet</i>
Hoe oud ben je?	<i>Ik ben</i>
Waar woon je?	<i>Ik woon in</i>
Is dat een dorp of een stad?	<i>Dat is</i>
In welke provincie?	<i>In de provincie</i>
Zeg nu nog eens, waar je woonplaats ligt?	<i>Mijn woonplaats, die heet, ligt in</i>
Hoeveel broers en zusjes heb je?	<i>Ik heb</i>
Hoe heeten zij?	<i>Zij heeten</i>
Wanneer ben je jarig?	<i>Ik ben jarig.</i>
Ben je wel eens in een andere plaats geweest en waar dan?	<i>Ik ben nog nooit in geweest of: Ik ben wel eens geweest en wel in</i>
Waar heb je buiten je woonplaats een oom of een tante wonen?	<i>Er woont een van mij in en een in</i>

Wanneer ge dat nu alles eens netjes achter elkaar opschrijft, dan heb je heel wat van je zelf en je familie verteld.

21.

Vul in, wat er aan den zin ontbreekt:

Een *biervlas* is een glas, waaruit bier

Een *vogelkooi* is een kooi, waarin een vogel

Een *broodbak* is een bak, om er brood

- Een *tafelkleed* is een kleed, waarmee men de tafel
 Een *winterjas* is een jas, die men in den winter
 Een *schoolbank* is een bank, om in de school
 Een *winkelhuis* is een huis, waarin een winkel
 Een *appelboom* is een boom, waaraan appelen
 Een *roomtaart* is een taart, die met room
 Een *turfschip* is een schip, waarmee turf
 Een *torenklok* is een klok, die in een toren
 Een *zangvogel* is een vogel, die met zijn zang
 Een *deukhoed* is een hoed, die van een deuk
 Een *krentenbroodje* is een broodje, waarin krenten
 Een *kerktoren* is een toren, die bij een kerk
 Een *stoomboot* is een boot, die door stoom
 Een *tuinhek* is een hek, waarmee de tuin
 Een *vischmarkt* is een markt, waarop visch

Voorbeeld: Een bierglas is een glas, waaruit bier *gedronken wordt*.

22.

Voeg te zamen, wat bij elkaar behoort:

een bosje	paarden.
een tros	bloedkoralen.
een kistje	radijsjes.
een zwerm	schapen.
een bende	boomen.
een mud	postzegels.
een rij	sigaren.
een doosje	druiven.
een bundeltje	muzikanten.
een kudde	garnalen.

een vlucht
 een snoer
 een corps
 een span
 een collectie
 een zootje

pennen.
 aardappelen.
 steloefeningen.
 bijen.
 straatjongens.
 ganzen.

Voorbeeld: Een bosje *radijsjes*.

23.

Wat is het tegenovergestelde van:

Wij kijken naar <i>boven</i> .	Wij kijken naar
De klokt loopt <i>voor</i> .	De klok loopt
De koetsier slaat <i>rechtsom</i> .	De koetsier slaat
De kinderen zitten <i>vooraan</i> .	De kinderen zitten
Je eet <i>weinig</i> .	Je eet
Ik vertel <i>alles</i> .	Ik vertel
De bal gaat <i>omhoog</i> .	De bal gaat
Wij rijden <i>vooruit</i> .	Wij rijden
Mijn oom woont <i>ver</i> .	Mijn oom woont
Dat ezeltje loopt <i>hard</i> .	Dat ezeltje loopt
Het kleine kind valt <i>voorover</i> .	Het kleine kind valt
De hond gaat naar <i>buiten</i> .	De hond gaat naar
Hij heeft <i>meer</i> gekregen.	Hij heeft gekregen.
Ons buurjongetje komt <i>dikwijls</i> te laat.	Ons buurjongetje komt te laat.
Zet dat maar <i>bovenaan</i> .	Zet dat maar
Ik sta <i>vroeg</i> op.	Ik sta op.

Voorbeeld: Wij kijken naar *boven*. Wij kijken naar *beneden*.

24.

Wij gaan kleine zinnen maken. Beantwoord dus de volgende vragen in een volledig zinnetje:

Wat is een appel?	<i>Een appel is</i>
Hoe heet de eerste dag van de week?	<i>De eerste dag der week</i>
Wanneer wordt de dokter gehaald?	<i>De dokter wordt gehaald, als</i>
Wanneer begint de lente?	<i>De lente begint</i>
Wie regeert over ons land?	<i>Over ons land regeert</i>
Wat geeft ons de koe?	<i>De koe geeft</i>
Wat doet de kat?	<i>De kat</i>
Waarin verschillen zomer en winter?	<i>In den winter is het en in den zomer</i>
Wat rooken volwassen menschen alzo?	<i>Volwassen menschen rooken of</i>
Waarmee gaat men sneller met den spoortrein of de stoomboot?	<i>Men gaat sneller dan</i>
Uit welk boek leest ge op school?	<i>Ik op school uit</i>
Welke bloemen kent ge goed?	<i>Van de bloemen ken ik de, de, de</i>
Wie zit naast je en wie achter je?	<i>. zit naast mij en achter mij.</i>
Hoeveel dagen heeft een week en hoeveel uren heeft een dag?	<i>Een week telt en er zijn in een dag.</i>
Wat zijn zwemvogels?	<i>Zwemvogels zijn vogels, die, bijvoorbeeld:</i>

Voorbeeld: Een appel is een vrucht.

25.

De schuingedrukte woorden hebben in de volgende zinnen niet steeds dezelfde beteekenis. Laat dat eens zien, door andere woorden te nemen.

Als het *licht* opgestoken wordt, doen we de luiken dicht.

IJzer is zwaar, maar veertjes zijn *licht*.

De krokodil heeft een verschrikkelijken *muil*.

Waar heeft de meid mijn *muilen* gelaten?

Wij eten van middag gebakken *bot*.

Wanneer noemt men het mes *bot*?

Nederland en België zijn geen groote *rijken*.

De armen zijn soms veel gelukkiger dan de *rijken*.

De kinderen vermaken zich met *kapellen* te vangen.

De *kapel* van het 7^e regiment speelt van avond.

Ik heb hem een boek *geleend*.

Ik heb van hem een boek *geleend*.

Het was in Januari en de *vorst* deed de rivieren stollen.

De stad was vol vlaggen, toen de *vorst* kwam.

Het *jong* van een paard heet veulen.

Mijn broertje is nog erg *jong*, hij gaat nog niet naar school.

Voorbeeld: Als *de lamp* opgestoken wordt, doen we de luiken dicht. IJzer is zwaar, maar veertjes *hebben weinig gewicht*.

26.

Wat is het juiste woord?

Iemand, die het paard beslaat, is een

« , die het ijzer smeedt en bewerkt, is een

- Iemand, die muren en bruggen metselt, is een
- « , die tuinen aanlegt en onderhoudt, is een
- « , die klokken maakt en herstelt, is een
- « , die boeken innaait en inbindt, is een
- « , die paarden en rijtuigen verhuurt, is een
- « , die de brug voor de schepen openmaakt, is een
- « , die scharen en messen weer scherp maakt, is een
- « , die de schoenen van nieuwe zolen voorziet, is een
- « , die de groenten aan huis bezorgt, is een
- « , die ons 's morgens de melk brengt, is een
- « , die de koeien en varkens slacht, is een
- « , die de baard scheert, is een
- « , die de brieven rondbrengt, is een
- « , die het paard voor een koets of een wagen stuurt, is een
- « , die het dak op een huis legt, is een

Voorbeeld: Iemand, die het paard beslaat, is een
hoefsmid.

27.

Invullen van vrouwelijke woorden:

De vrouw van den *keizer* is de; van een *prins* is eene; van een *graaf* eene; van een *winkelier* eene; van een *bedelaar* eene; van een *visscher* eene; van een *bakker* eene

Het wijfje van den *leeuw* is de; van den *bok* is de; van den *kater* de; van den *stier* de;

van den *hengst* de; van den *haan* de; van den *ram* de; van den *doffer*, de

Er wordt onderricht gegeven door *onderwijzers* en; de dienstboden zijn *knechts* of; in voornamen familiën heeft men *kamerdienaars* en; op de markt ziet men *verkoopers* en; de rechter straft *dieven* en; in de wafelkraam heeft men *wafelbakkers* en; de man, wiens vrouw gestorven is, heet *weduwenaar* en de vrouw, wier man dood is, heet

Er wandelen op straat *heeren* en; nette kinderen gedragen zich als *jongeheeren* en; adellijke personen heeten *jonkheeren* en

Voorbeeld: De vrouw van den keizer is de *keizerin*.

28.

Kleurnamen:

Wat zoo groen is als gras, noemt men

Wat zoo blauw is als de hemel, is

Wat zoo geel is als goud, is

Wat zoo wit is als sneeuw, is

Wat zoo rood is als bloed, is

Wat zoo bruin is als een kastanje, is

Wat zoo zwart is als pik, is

Verklaar de volgende bijvoeglijke naamwoorden:

ijzersterk betekent zoo als

loodzwaar « « als

kurkdroog	beteekent	zoo	als
spiegelglad	«	«	als
torenhoog	«	«	als
ijskoud	«	«	als
suikerzoet	«	«	als

Hoe verklaart ge nu de volgende uitdrukkingen?

een *sneeuw*wit overhemd
 het *goudgele* graan
kristalhelder water
 een *aschgrauw* gezicht
ijzersterk koord
 een *loodzwaar* pak
pikzwarte handen
 een *torenhoog* gebouw
 een *kurkdroog* huis

een *spiegelgladde* baan
kastanjebruin haar
 een *vuurrood* gordijn
ijskoud bier
 een *beeldschoon* kind
 een *suikerzoet* drankje
 een *hemelsblauw* lint
 een *eivolle* zaal
 een *ragfijn* weefsel.

Voorbeeld: Een *sneeuw*wit overhemd is een overhemd,
 dat zoo wit is als *sneeuw*.

29.

De bakker.

De schoorsteen rookt:
 De bakker stookt,
 De bakker stookt zijn oven.
 En is zoo straks die oven heet,
 Dan heeft hij ook het deeg gereed
 En 't wordt er in geschoven.

Dan wordt het gaar
 En kant en klaar
 En kant en klaar daarbinnen.
 De bakker haalt het gauw er uit,
 Kadetjes, bollen, koek, beschuit —
 Wie lust heeft, kan beginnen.

(C. HONIGH).

Lees dit versje eerst eens twee keer langzaam voor je zelf en beantwoord dan de vragen, die hieronder gedaan worden:

- | | |
|--|---|
| Wat doet de schoorsteen? | <i>De</i> |
| Welke schoorsteen? | <i>De schoorsteen namelijk van den</i> |
| Hoe komt dat? | <i>Dat komt, omdat de bakker</i> |
| Hoe is de oven straks? | <i>Straks is</i> |
| Wat is dan ook gereed? | <i>Dan is ook het</i> |
| En wat gebeurt dan met het klaargemaakte en in stukken verdeelde deeg? | <i>En de klaargemaakte en afgepaste stukken deeg worden in den ge</i> |
| Hoe lang blijft het deeg in den oven? | <i>Het deeg blijft in den oven tot het geworden is.</i> |
| En hoe is het dan? | <i>Het is dan en om gegeten te</i> |
| Wat doet dan de bakker? | <i>Dan de het er uit.</i> |
| Wat is het deeg nu geworden? | <i>Het deeg is nu veranderd in, in, in en in</i> |
| Wat kan men nu wel gaan doen? | <i>Wie maar heeft, kan dadelijk te</i> |

30.

Zoek uit de onderstaande namen van geluiden het geschikte werkwoord om achter de diernamen en andere zelfstandige naamwoorden in te vullen:

brullen — kwaken — klepperen — fluiten — sissen — huilen — kirren — slaan — piepen — brommen — krassen — praten — spinnen — blaffen — kletteren — snorren — rommelen — brieschen — snateren — ruischen — kraken — knallen.

de raaf

de slang

de krekel

de duif

de bij

de papegaai

de leeuw

de eend

het spinnewiel

de golven

het schot

de kat

de muis

de kikvorsch

de kwartel

het molenrad

de hond

de donder

de wolf

de hagel

de nieuwe laarzen

de paarden

Voorbeeld: De raaf *krast*.

31.

Voeg te zamen, wat bij elkander hoort:

de onderwijzer en

de officier en

zijn klanten

zijn verslaggevers

de conducteur en	zijn gevangenen
de koning en	zijn knechts
de geneesheer en	zijn leerlingen
de scheepskapitein en	zijn gasten
de winkelier en	zijn matrozen
de baas en	zijn passagiers
de gastheer en	zijn manschappen
de cipier en	zijn werklieden
de redacteur en	zijn onderdanen
de fabrikant en	zijn patiënten.

Voorbeeld: De onderwijzer en *zijn leerlingen*.

32.

Tegenstellingen invullen:

Een *jong* dier is niet

Een *zoet* kind is niet

Een *rijk* man is niet

En *koude* spijs niet

Wat *kort* is, is niet

Wie *moedig* is, niet

Zout eten is niet

Gaar eten is niet

Een *laag* huis is niet

Een *vochtig* huis niet

Verstandig is niet

En *recht*, dat is niet

Wat *groot* is, is niet

Wat *smerig* is, niet

Fijn linnen is niet

Een *heldre* stem, niet

Een *zacht* ei is niet

Een *blanke* man niet

Taaï vleesch is vast niet

En *echt* goud is niet

Wie *scheef* zit, zit niet

Wie *goed* doet, doet niet

't *Vierkante* is niet

De *zieke* is niet

Voorbeeld: Een jong dier is niet *oud*.

Een zoet kind is niet *stout*.

33.

Om in te vullen:

Een heel jong menschje is nog maar een

Een zeer oude man is een

Een verbazend grooten man noemt men een

Een buitengewoon klein^e man heet een

Iemand, die niet zien kan, noemt men een

Wie niet hooren kan, is een

Wie niet in staat is, te spreken, is een

Wie niet hooren en ook niet spreken kan, is een

Wie zijn verstand niet meer tot zijn dienst heeft, is een

Wie volstrekt niet loopen kan, is een
 Een jong rund draagt den naam van
 Een hoentje, dat pas uit het ei gekomen is, heet
 Een jong varkentje wordt genoemd.
 Een jong paard heet een
 De voornaamste persoon in ons land is de
 Het hoofd van een gemeente is de
 Het hoofd van een vergadering is de

Voorbeeld: Een heel jong menschje is nog maar een
kind.

34.

Kies uit de volgende woorden er telkens één, om de daaronder
 staande zinnnetjes volledig te maken:

hok — schip — korf — hol — kooi — hut — stal —
 leger — schilderhuis — web — tent — huisje —
 kom — tonnetje — schelp — eel — til — kot —
 nest — woning — loop.

Vele vogels bouwen zich in het voorjaar een Een
 gevangen vogeltje houdt men in een De men-
 schen hebben een kleine of grotere; van heel
 arme menschen noemt men die een De haas
 slaapt 's nachts in zijn De spin loert in haar
 De schipper woont gewoonlijk in zijn De beer
 leeft 's winters in zijn Het paard staat 's nachts
 op Als het regent, staat de schildwacht in zijn
 De bijen leven in een De goudvischjes
 zwemmen rond in een glazen Een gevangene zit

maar altijd in zijn De hoenders loopen over dag door de De duiven zijn 's nachts veilig in de duiven Voor den grooten hond heeft men op het erf een Het verblijf van het varken noemt men gewoonlijk het varkens Een oester leeft altijd in haar De soldaten in het kamp brengen den nacht door in een De slak kruipt, als zij gevaar ziet, in haar De zijderups spint zich in in haar

Voorbeeld: Vele vogels bouwen zich in het voorjaar een *nest*.

35.

Vul één of meer zelfstandige naamwoorden in:

. worden ingebonden. worden gepeld.
. worden gevlochten. worden gekookt.
. worden gebreid. wordt gemangeld.
. worden geraspt. worden geplukt.
. wordt gemalen. worden gesnoeid.
. worden omgehakt. worden geluid.
. worden geslepen. worden geborduurd.
. wordt gebrouwen. wordt gekarnd.
. worden gebluscht. worden gestreken.
. worden geschuurd. worden afgeschuierd.
. worden gepoetst. worden geslacht.
. worden geknoot. wordt uitgegeven.
. worden beploegd. wordt uitgekamd.
. worden gelapt. wordt opgestookt.
. worden gemolken. worden opgehaald.
. worden gemetseld. wordt bestegen.

Voorbeeld: *Boeken* worden ingebonden.

36.

Ter aanvulling:

Men eet 't middageten met een of met een
 Men snijdt met een, maar het glas snijdt men met
 een Men knipt met een Men schrijft op papier
 met een of een; op de lei met een en
 op het bord met Men strijkt het linnen met een
 Men poetst de schoenen en maakt hoeden en kleedingstukken
 schoon met verschillende Men veegt den vloer der
 kamer aan met een en de straat met een Men
 opent de huisdeur met een, maar een flesch wijn of
 bier opent men met een De koetsier zet het paard aan
 met een; de ruiter doet het met zijn Men steekt
 iets vast met een en men naait iets vast met een
 Men schiet met een of ook wel met Men maait
 het gras met een en men maait het koren met een
 De metselaar metselt met een De huisschilder schildert
 met een, maar de kunstschilder doet het met een
 Men vischt met een en een, maar toch veel meer
 met een De timmerman meet met een; maar
 de landmeter natuurlijk niet, die gebruikt een Men
 roeit met een paar en men stuurt het schip met
 het Een brand wordt gebluscht door middel van
 De soldaten gebruiken in den strijd verschillende,
 als:, en Om te hoepelen heeft men
 noodig een, om te tolligen een of een en
 om te kaatsen een en een

Voorbeeld: Men eet 't middageten met een *vork* of
 met een *lepel*.

37.

Het tegenovergestelde van :

een <i>breede</i> gang	is een gang.
<i>mooi</i> weer	is weer.
een <i>dik</i> boek	is een boek.
een <i>zwaar</i> pak	is een pak.
een <i>hoog</i> huis	is een huis.
een <i>drukke</i> straat	is een straat.
een <i>volle</i> beurs	is een beurs.
een <i>groot</i> dier	is een dier.
een <i>spitse</i> toren	is een toren.
een <i>duur</i> horloge	is een horloge.
een <i>lichte</i> jurk	is een jurk.
een <i>vette</i> koe	is een koe.
een <i>oud</i> boek	is een boek.
een <i>oud</i> beest	is een beest.
een <i>vroege</i> lente	is een lente.
een <i>droge</i> doek	is een doek.
een <i>versch</i> brood	is een brood.

Voorbeeld: Het tegenovergestelde van een *breede* gang is een *smalle* gang.

38.

Om in te vullen:

Er zijn:		of anders gezegd:
<i>huizen</i>	van en van = en	<i>huizen</i>
<i>horloges</i>	van en van = en	<i>horloges</i>
<i>schoenen</i>	van en van = en	<i>schoenen</i>

<i>daken</i>	van en van = en	<i>daken</i>
<i>kousen</i>	van en van = en	<i>kousen</i>
<i>beelden</i>	van en van = en	<i>beelden</i>
<i>ballen</i>	van en van = en	<i>ballen</i>
<i>inktkokers</i>	van en van = en	<i>inktkokers</i>
<i>zakdoeken</i>	van en van = en	<i>zakdoeken</i>
<i>schepen</i>	van en van = en	<i>schepen</i>
<i>banden</i>	van en van = en	<i>banden</i>
<i>vloeren</i>	van en van = en	<i>vloeren</i>
<i>paraplu's</i>	van en van = en	<i>paraplu's</i>
<i>knikkers</i>	van en van = en	<i>knikkers</i>
<i>hoeden</i>	van en van = en	<i>hoeden</i>
<i>matrassen</i>	van en van = en	<i>matrassen</i>
<i>pijpen</i>	van en van = en	<i>pijpen.</i>

Voorbeeld: Er zijn *huizen* van *steen* en van *hout* =
steenen en *houten* huizen.

39.

Mijn hond.

Mijn hond is een *geleerde* gast ;
 Hij *springt*, hij *danst*, hij *jankt*, hij *bast*,
 Hij *kwispelstaart*, hij loopt in 't rond,
 Hij *kruipt* en *rolt zich op den grond*.
 Zeg ik hem: «*Hier!*» dan komt hij, zie;
 «*Voort!*» zeg ik weer, en — een, twee, drie
 Is hij *de deur uit*, *op den stoep*,
 En wacht *tot ik hem binnenroep*.

Zeg ik hem: «*Dood!*» hij legt zich neer,
 Zeg ik hem: «*Op!*» hij richt zich weer.
 «*Mooi!*» roep ik — en dan staat hij daar,
 Juist *als een aapje*, flink en klaar.

(Naar J. A. v. DROOGENBROECK).

Wij zullen over „Mijn Hond” eens een opstelletje maken. Beantwoord dus de vragen, die hieronder gedaan worden met behulp van de aanwijzingen aan de rechterzijde. De schuingedrukte woorden van het versje moeten in de antwoorden voorkomen, bovendien nog eenige andere woorden.

- Is je hond dom of verstandig? *Mijn hond is een
 beestje.*
- Wat kan hij dan wel? *Hij kan hoog en
 ook*
- En wat voor geluiden kan hij
 maken? *Hij kan ook en*
- Wanneer jankt hij? *Jancken doet hij, als*
- En wanneer bast of blaft hij? *En hij begint te blaffen,
 als*
- Is hij wel eens blij? *Als ik hem aanhaal, of
 als ik hem wat geef, dan
 is*
- En wat doet hij dan? *Dan hij en
 zich van pret*
- Maar als hij kwaad gedaan
 heeft? Wat gebeurt er dan? *Als hij kwaad gedaan heeft,
 dan is hij en komt
 naar kruipen.*

- Wat heb je hem al zoo geleerd? Roep ik „.....!” dan komt hij hard en zeg ik „.....!” dan loopt hij en gaat zitten.
- Waar wacht hij dan op? Hij wacht dan, tot ik
- Kan hij nog meer kunstjes? Hij kan ook dood, als ik roep: „.....!” en dan springt hij weer op, als ik zeg: „.....!”
- Maar wat is nu zijn grootste kunst? Maar zijn mooiste kunst doet hij, als ik roep: „.....” Dan staat en loopt hij heel op zijn pooten en houdt zijn voorpootjes, net als

40.

Zet achter de volgende omschrijvingen het vereischte z.n.w., waarvan het schuingedrukte woord een deel moet uitmaken:

- Een *land*, waarin de koeien en paarden grazen, is een
- Eene verkoopster van *visch* noemt men eene
- Een *pot*, waarin thee gezet wordt heet, een
- Een *vogel*, die maar een gedeelte van het jaar hier doorbrengt, is een
- Een *reisje*, dat men voor zijn genoegen maakt, heet een
- De *meid*, die het eten klaar maakt voor het gezin, is de
- De *kamer*, waarin we bijna den ganschen dag doorbrengen, is de

Een ruwe knaap, die zich veel op de *straat* ophoudt, is of wordt een

Een *vork*, waarmee men den toon aangeeft bij 't zingen, is een

Een *hond*, die de kudde helpt bewaken, is een

De groote *tanden*, die bij een olifant uit den bek steken, heeten

De *zuster*, die men krijgt door het huwelijk van zijn broer, heet

Een *broer*, dien men krijgt door het tweede huwelijk van zijn vader, heet

Een *kalender*, waarvan men dagelijks een blaadje aftrekt, heet

Een (stoom)*boot*, die andere schepen voorttrekt, is een

Het *geld*, dat men wekelijks van zijn ouders krijgt en naar goedvinden mag uitgeven, is het

Een *slag*, geleverd tusschen twee vloten of eskaders, heet

Een *stoel*, voorzien van zijleningen, heet een of

Het voorwerp, waarmede men papier *vouwt* en snijdt, heet

Een *zegel*, dat op brieven wordt geplakt tot betaling der vervoerkosten, heet een

Voorbeeld: Een *land*, waarin de koeien en paarden grazen, is een *weiland*.

41.

Vul telkens het tegenovergestelde in van hetgeen onmiddellijk voorafgaat:

dag en

zomer en

voorjaar en

ochtend en

vriend en
 begin en
 vraag en
 baas en
 vreugde en

aankleeden of
 meewerken of
 koopen of
 rijzen of
 spreken of
 geven of
 doen of
 aankomen of
 uitzetten of
 openen of
 neerlaten of

op of
 heen en
 raak of
 met of

winst en
 inkoop en
 reus en
 regen en
 jeugd en

verhitten of
 verschijnen of
 blijven of
 drijven of
 vermeerderen of
 vergrooten of
 verhoogen of
 straffen of
 laden of
 hollen of
 verlichten of

ja of
 voor of
 niet of
 uit of

Voorbeeld: dag en *nacht*.

42.

Vul de volgende zinnen aan met een bijwoord (op, in, over, door, enz.):

Ik snijd den koek
 Het kind zeide een versje
 De melk kookt

- De kapper knipte het haar
 De dief wierp het horloge
 De zon ging gisteravond prachtig
 Trek je handschoenen
 Wij komen over een uurtje
 Ik wandel een eindje met u
 Gisteravond ging plotseling de lamp
 De hond holde de fiets
 Ik stoot bij ongeluk het glas
 De agent pakte den kwajongen
 De wolken pakten zich
 De gevangene rukte zich
 De reiziger liep tot zijn spijt den trein
 Deze slechte sigaar brandt voortdurend
 Wij vielen onzen wakkeren kameraad
 Het kind hield mijn hand stevig
 De schuit raakte eindelijk weer

Hier volgen de woordjes, die ingevuld moeten worden; elk woordje éénmaal:

*aan — achterna — af — beet — bij — door — in —
 los — mee — mis — om — onder — op — over —
 samen — terug — uit — vast — vlot — weg.*

Voorbeeld: Ik snijd den koek door.

43.

Vervang het streepje door één woord, dat in beteekenis overeenkomt met hetgeen tusschen haakjes staat:

Wij zaten aan een — tafeltje (*waarvan de verf af was*).
 De hond kreeg niets anders dan een stuk — brood (*waar
 schimmel op zat*).

Dit zijn — kastanjes (*die gegeten kunnen worden*).

Het was eergisteren een — dag (*waarop het telkens regende*).

Ik draag vandaag mijn — kleeren (*die ik op Zondag aanheb*).

Hier is een glas — water (*zoo helder als kristal*).

Willem is een — jongen (*die zeer geneigd is tot babbelen*).

Marietje is een — meisje (*dat niet naar verbieden luistert*).

Onze buurman is een — man (*die veel en met plezier werkt*).

Gij hebt daar vele — dingen (*die veel kosten*).

De eik is een — boom (*breed door zijne takken*).

Mijn oom heeft een — winkel (*die veel klanten tellt*).

Het paard is een — dier (*met vier pooten*).

Het nieuwe dienstmeisje is zeer — (*kan haar handen goed gebruiken*).

Voorbeeld: Wij zaten aan een *verveloos* tafeltje.

44.

Moeders portret.

Het hangt in een lijstje,
 't Portret van mijn Moe,
 En 't lacht mij gestadig
 Zoo vriendelijk toe.

Maar als ik eens pijn heb,
 Of smart en verdriet,
 Dan blijft het maar lachen;
 Want weenen kan 't niet.

't Portretje lijkt sprekend;
 Maar 'k wensch het u toe,
 Dat gij, net als ik, hebt
 Een levende Moe.

Een Moe, die u toelacht,
 Als 't feestdag mag zijn,
 Een Moe, die eens meeweent
 In droefheid of pijn.

(DE KLEINE HUISVRIEND.)

Vul de volgende zinnen aan:

Het portret van hangt in en zoo dikwijls ik er naar kijk, Het gebeurt echter wel eens, dat ik of dat iets mij veroorzaakt. Dan zie ik ook wel eens naar en vind het onplezierig, dat het Dit is anders natuurlijk genoeg: het portret kan

Zie, het portretje is heel goed, want het Maar wat heeft men er aan? Ik wensch ieder kind toe, dat het heeft. Die lacht ook vaak, doch alleen dan, als Heb je daarentegen of ben je, dan lacht die Moe niet, maar ze heeft ook en probeert, of ze

45.

Vul de volgende zinnen aan:

De lente wordt voorafgegaan door en gevolgd door

In Nederland spreekt men de

De beste en goedkoopste drank is

Als men tien jaar oud is, gaat men in

Wat zwaarder is dan water, blijft niet

De boekdrukkunst is ruim vier eeuwen geleden

Als de dagen gaan korten, begint te

De zon staat om twaalf uur in

Onze gast houdt niet van meelspijzen, dat wil zeggen: hij

Wie zijn oogen niet geheel tot zijn dienst heeft, moet
gebruiken.

Als men van Gorkum naar Tiel vaart, gaat men stroom

Het jaar begint op den

Het anker wordt opgehaald, als

Het kostbaarste, maar tevens schoonste metaal is

Columbus heeft op het eind der 15^e eeuw Amerika

De brandweer werd dadelijk gealarmeerd, toen

Voorbeeld: De lente wordt voorafgegaan door *den*
winter en gevolgd door *den zomer*.

46.

Geef het verschil in beteekenis aan tusschen elk tweetal der volgende woorden:

koemelk is melk, afkomstig van

een *melkkoe* is een koe, die

een *veldslag* is een gevecht, dat

het *slagveld* is het veld, waarop

een *boomvrucht* is een vrucht, die

een *vruchtboom* is een boom, welke

schooljongens zijn jongens, die

een *jongensschool* is een school, waarop

een *werkdag* is een dag, waarop

dagwerk is werk, dat men

een *vetkaars* is een kaars, gemaakt

kaarsvet is vet, dat

een *klokhuis* is dat gedeelte van een, waarin

een *huisklok* is een klok, die

een *latafel* is een kastje, waarin

de *tafella* is de lade, die

huiswerk is werk, dat we meekrijgen

een *werkhuis* is een gesticht voor arme menschen, waar

Voorbeeld: Koemelk is melk, *afkomstig van de koe*;
 een melkkoe is een koe, *die melk geeft*.

47.

Maak het volgende volledig door invulling van een bijvoegl. naamwoord:

Wie het bevel of verbod van ouders of leermeesters in den wind slaat, is

Wie niet toelustert, wanneer iets wordt medegedeeld, is

Wie niet erkentelijk is voor het goede, dat anderen hem aandoen, noemt men

Menschen, die slecht kunnen hooren, zijn menschen.

Wie heel moeilijk of met een kruk loopt, is

Wie zeer moeilijk zien kan, wordt genoemd.

Wie niets wil geven van 't geen hij heeft en alles oppot, is

Wie met lust zijn werk doet en arbeidt zooveel hij kan,
noemt men

Wie geen orde stelt op zijn zaken en alles laat slingeren,
heet

Wie blij is met hetgeen hij heeft en niet verlangt naar
hetgeen een ander bezit, is

Wie moeilijk iets begrijpt en zijn werk steeds verkeerd
doet, is

Wat zonder veel inspanning bijna door ieder kan verricht
worden, is

Wie zijn tranen niet kan inhouden, omdat er iets heel
onaangenaams is gebeurd, is

Wie telkens lacht en zingt en rondspringt, heet

Wie haastig eet en drinkt, als vreest hij te kort te komen,
is

Voorbeeld: Wie het bevel of verbod van ouders of
leermeesters in den wind slaat is *ongehoorzaam*.

48.

Vlugge Peter.

Onze Peter is een *man*,
Die *zich dapper weren kan*.
Kijk eens, jongens, dat heet eten,
Peter *zit er van te zweeten*
Niemand in het *gansche land*
Is zoo wakker met — den tand.

Zaagt hij Moeder kachelhout,
 Dan wordt hij van *d'* arbeid koud.
 Oeh, zijn armen onder 't werken
 Hangen *slap* als lamme *vlerken*:
 't Is een *trekken*, een *geloop*
 Van een *kever* in de *stroop*.

(G. W. LOVENDAAL.)

Maak een opstel over „Vlugge Peter” door onderstaande zinnen te vervolgen en de schuingedrukte woorden van het versje door de volgende te vervangen:

kerel — *flink weet aan te pakken* — *let op* — *mag genoemd worden* — *krijgt het er benauwd van* — *heele* — *kan zoo hard werken* — *zijn tanden* — *hakt* — *al die inspanning* — *krachteloos* — *vleugels* — *'t is een gedraai en gewurm* — *als van een vlieg in een honigpot*.

Ik wil u eens iets vertellen van „.....” Dat is nu eens een, die een zaak Ge moet maar eens, als ge hem achter een bord ziet zitten. Dat mag eerst Peter doet zoo flink zijn best, dat Ik durf met gerustheid verklaren, dat er is in het land, die met zoo

Maar heel wat anders is het, als hij voor hout zal gaan Dan hij zoo traag en, dat hij van koud Kijkt men naar, zij hangen er zoo als een paar lamgeschoten En hij voert eigenlijk zoo weinig uit, dat het veel lijkt op en van, die in een gevallen is.

49.

Gebruik in zinnen :

goede vrienden zijn met
 gelogeed zijn bij
 onschuldig zijn aan
 gedwongen zijn door
 gereed zijn tot
 weggekropen zijn in
 bekend zijn met
 bang zijn voor
 verplaatst zijn naar
 bezig zijn aan
 ver zijn in
 beloond worden met
 verslagen worden door
 boos worden over
 herinnerd worden aan
 ontvangen worden door
 geplaatst worden achter
 gestraft worden wegens
 onthaald worden op

geven aan
 inwonen bij
 spreken tegen
 meegaan met
 zorgen voor
 opspringen van
 bezwijken onder
 ontkomen aan
 kijken in
 verbergen onder
 zitten naast
 luisteren naar
 teekenen zonder
 vluchten uit
 vallen tusschen
 zich wasschen met
 zich omwenden naar
 zich werpen in
 zich buigen voor.

Voorbeeld: *De dief is gewoonlijk goede vrienden met den heler.*

50.

Vul het weggelatene in :

Wij eten soms *gekookte* en soms aardappelen.

Alle menschen behooren òf tot het *mannelijk* òf tot het geslacht.

Gebonden boeken gaan niet zoo gauw uit elkaar als
 boeken.

In groote steden wonen de menschen deels in *benedenhuizen*, deels op

. Tweeslachtige dieren kunnen zoowel *op het land* als leven.

Er zijn visschen, die in *zout*, en ook, die in water leven of met andere woorden: er zijn *zeevisschen* en *visschen*.

De oorlogsmacht in ons land wordt deels gevormd door *het leger* en voor het andere deel door de

. Amsterdam en Rotterdam leven in hoofdzaak van den *handel*, in Twente en Tilburg daarentegen bloeit vooral de

De christenen behooren in hoofdzaak òf tot de *katholieke* òf tot de kerk.

In een strengen winter, als het vervoer *te water* ophoudt, moeten de levensmiddelen en andere producten aangebracht worden.

Eet- en theeserviezen zijn, naar gelang ze fijn of grof zijn, van *porselein* of van

Brood kan van velerlei graansoorten gebakken worden, wij onderscheiden gewoonlijk slechts *brood* en *brood*.

Voorbeeld: Wij eten soms *gekookte* en soms *gebakken* aardappelen.

51.

Wij gebruiken dikwijls namen van lichaamsdeelen van menschen en dieren om eenigszins overeenkomende deelen van dingen te noemen. Vul zoodanige woorden eens in:

het van een naald	} Het in te vullen woord
de van een flesch	

de van een schoen	}	Het in te vullen woord in het enkelvoud.
de van een sleutel		
de van een mes		
de van een kanon		
het van een bloem		
de van een boom		
het van een kopje		
de van een lamp		
de van een speld		
de van een pen		
de van een vlieger	}	Het in te vullen woord in het meervoud.
de van een lichtkroon		
de van een passer		
de van een stoel		
de van een gebouw		
de van een zaag.		

Voorbeeld: Het *oog* van een naald.

52.

Natte en droge wasch.

Des Maandags sta ik aan de tob,
En wasch de kleertjes van mijn pop.

Des Dinsdags rek ik 't droge goed
En zie, wat ik verstellen moet.

Waar bandje of knoop is afgegaan,
Daar zet ik Woensdag die weer aan.

En al wat oud is of gescheurd,
Komt Donderdag dan aan de beurt.

Het strijkgoed vocht ik Vrijdags in,
De droge wasch is naar mijn zin.

'k Strijk Zaterdag dan jurk en schort,
Dat alles glad en glanzig wordt.

En als wij Zondags wandlen gaan,
Krijgt pop haar schoone pakjen aan.

(C. HONIGH).

Vul nu het volgende aan. De woorden, die er reeds staan, mogen niet veranderd worden.

Suze heeft het elken dag erg druk met de zorg voor de poppenwasch. 's Maandags staat zij aan, om de kleertjes van haar te Dinsdags is het goed al, dan wordt het en gaat Suze na, wat moet worden. Dat wordt dan op zij gelegd voor den volgenden dag. Die dag, namelijk, is de versteldag. Hier moet een of een aangezet worden en ergens anders ontbreekt een of De groote reparaties komen pas Dan worden de scheurtjes, de gaatjes en wat al te oud is, wordt Vrijdags gaat Suze voor 't zorgen. Dat moet dien dag worden, terwijl al het overige goed volkomen naar en weggeborgen kan worden. 's Zaterdags eindelijk worden en gestreken; alles ziet er dan zoo en uit, dat het

een lust is, om Is het nu 's Zondags mooi weer en gaat Suze, dan krijgt en heeft Suze alle reden om over tevreden

53.

Kunt ge het volgende volledig maken:

Het paard liep als een <i>haas</i>	namelijk: zoo
Dat ventje is als een <i>wezel</i>	» »
De koek was als een <i>kei</i>	» »
Die jongen zag als een <i>schoorsteenveger</i>	» »
Het nufje liep als een <i>pauw</i>	» »
De kinderen zaten als <i>muisjes</i>	» »
Het broertje slaapt als een <i>marmot</i>	» »
Het water is als <i>kristal</i>	» »
Hij zag als een <i>doek</i>	» »
De man at als een <i>wolf</i>	» »
Het bier was als <i>azijn</i>	» »
Zijn huid was als <i>saffraan</i>	» »
Mijn vriend kan klimmen als een <i>aap</i>	» »
De haren van dat meisje waren als <i>zij</i>	» »
Die hoed is als een <i>veer</i>	» »
Mijne handen zijn als <i>ijs</i>	» »
De verschrikte baanwachter zag er uit als een <i>lijk</i>	» »
Hij keek mij aan als een <i>oorwurm</i>	» »
De baan was als een <i>spiegel</i>	» »

Voorbeeld: Het paard liep als een haas, namelijk
zoo hard.

54.

Schrijf het tegenovergestelde van:

Mijn vader *knikte* van *ja*. Ik heb onlangs een gulden *gevonden*. De trein is te *vroeg vertrokken*. De zieke was *buiten* kennis. Het kind heeft *iedereen* een hand gegeven. Wie is *overal* welkom? Mijn oom en tante komen *misschien*. Wanneer denk je dit huis te *betrekken*? Dien hoed kan ik niet dragen, hij is mij te *wijd*. De slager heeft ons erg *malsch* vleesch geleverd. Dit goed wil, als het gedragen wordt, altijd een weinig *rekken*. In deze straat zijn weer een paar huizen *afgebroken*. Zult ge hem dat verzoek *weigeren*? De zon gaat in het *Westen onder*. Hij is als eerste boekhouder *aangesteld*. Hier is het kantoor voor *verzending* van postwissels.

Voorbeeld: Mijn vader *schudde* van *neen*.

55.

Maak van de woorden, die op één regel voorkomen, telkens één zin:

smid — ganschen — dag — hameren.
 aalmoes — vragen — voorbijgangers — bedelaar.
 leugenaar — gelooven — worden — niemand.
 koopers — verkoopt — markt — vol — zijn.
 heide — bewaakt — kudde — herder.
 Mei — ei — leggen — vogels.

men — schapen — bereiden — laken — wol.
 wijzen — gids — reizigers — weg.
 vroegen — morgen — gezang — klinken — leeuweriken.
 ooievaars — lente — terugkomen.
 loopen — vliegen — kunnen — zwemmen — eenden.
 brieven — brievenbesteller — briefkaarten — brengen.
 winter — zomer — later — zon — opgaan.

Voorbeeld: *De smid hamert den ganschen dag.*

56.

Kies telkens een der volgende werkwoorden om in de hier onderstaande zinnen te gebruiken.

bibberen — dobberen — huppelen — glinsteren — trappelen — wapperen — trippelen — rommelen — schateren — spartelen — kwispelstaarten — grabbelen — spiegelen — buitelen — drentelen — snuffelen — bikkelen — druppelen — rommelen — stotteren — wentelen.

Het vischje in het water. De vlag van den mast. Het kind vroolijk rond. Ons hondje, omdat hij mee mag. Het scheepje op de golven. Het paard van ongeduld. Het arme meisje van de kou. De sterretjes aan den hemel. Moeder strooide amandelen en noten en al de kinderen gingen aan het Zij het uit van pret. Daar komt het kleine meisje aan Het tin was heel helder geschuurd, men kon er zich in Wat loopt de hond toch voortdurend te ?

Plotseling kwamen een paar hansworsten het circus in
 In de verte hooren wij den donder Het zal gaan
 regenen, het begint reeds te Het ongelukkige dier
 was niet dood, het lag nog in zijn bloed te Waarom
 loopt ge zoo heen en weer te, jongen? Het zenuwachtige
 kind kon moeielijk spreken, het telkens. De meisjes
 zaten op den stoep samen te

Voorbeeld. Het vischje *spartelt* in 't water.

57.

Lees eens het volgende briefje.

Lieve Marie!

Pa en Moe vertelden me, dat je op school verhoogd bent en dat je nu bij ons moogt komen logeeren. Wat zal dat heerlijk zijn! Ik hoop maar, dat je lang moogt blijven. Je weet, we wonen dicht bij de duinen. Daar gaan we dan haast elken dag naar toe en ook naar de zee. Aan het strand is het ook zoo prettig. Wanneer denk je te komen? Je wordt zeker door je pa gebracht, want je kan toch niet alleen op reis. Moe is ook gauw jarig. Dan zullen we samen voor haar iets aardigs bedenken, nietwaar? Misschien weet je wel iets. Ik heb een paar vriendinnetjes, Anna en Koosje van Leeuwen; die zullen jou ook wel bevallen. Schrijf eens gauw, wanneer je komt. Ik verlang erg naar je.

Je liefhebbend nichtje
 Hendrika.

Geef antwoord op dit briefje en meld daarin:

Wanneer je komt en hoe. Hoe lang je blijft. Hoe je denkt over de duinen en de zee. Ook, dat je blij bent, dat Hendrika zoo naar je verlangt. Wat je als verrassing weet voor Hendrika's moeder. De brief eindigt met een dankbetuiging aan Hendrika's ouders voor hun vriendelijkheid en aan Hendrika zelf voor haar hartelijken brief.

Jongens veranderen: Lieve Marie in: Beste Willem en ook de namen Anna, Koosje en Hendrika in jongensnamen; vriendinnetjes wordt vriendjes. Zij eindigen met „je neefje.”

58.

Vul werkwoorden in en maak zodoende het volgende volledig:

De muzikantjes.

O, wat ging dat mooi! Koos op de trom. Willem op de viool. Hendrik op de trompet. En Chris de maat met een bloemstok. Ze in den tuin. Koos, Willem en Hendrik op eene bank. Chris er voor en met zijn stokje: een, twee, drie, — een, twee, drie. Daar begon de muziek. Rom-bom-bom! de trom. Fidel-didel-didel! de viool. Tetteret! de trompet. 't prompt in de maat. Vader en moeder kwamen ook „Je wel groote muzikanten,” zei vader. Mop, de hond,, dat er ook nog bij gezongen moest worden. Hij begon braaf te Poes

hield zeker niet van muziek. Ze hard weg en
 boven op het dak. Daar ze voortdurend met de oogen.
 't Was, of ze wou: „Hooren en zien mij.” De
 muzikanten begrepen haar niet. Ze lachten om de kat en,
 en er maar lustig op los. Dat zoo voort,
 tot ze naar school moesten.

(L. LEOPOLD).

59.

Schrijf het volgende versje over, maar zet voor de schuingedrukte
 woorden andere, die ongeveer hetzelfde beteekenen:

Och, winter, *barre* winter,
 Wat zijt ge *bitter* koud!
 Ik *wou*, ik had een' gulden,
 Dan kocht ik turf en hout.
 Een vuurtje zou ik *bouwen*,
 Als onze plaat zoo groot,
 En 'k *vroeg* mijne *arme* buurtjes
 Op koffie en op brood.

Wat zouden ze dan smullen
 In 't hoekje van den haard!
 Voor mij werd *zachts* een plaatsje
 En *ook wat* brood *bewaard*.
 Och, *had* ik maar een' gulden!
 Maar, toen ik Moeder vroeg,
 Toen *zei* ze: „Kind! we hebben
 „*Pas* voor ons zelv' *genoeg*.”

Hoort, jongens! als ik groot ben,
 Dan zult ge *reis* wat zien:
 Een' cent wil ik *bewaren*
 Van wat ik *daags* verdien:
 Dan heb ik *wel* drie gulden
 Met Nieuwejaar *bespaard*,
 En 'k *vraag* al de arme buurtjes
 In 't hoekje van mijn' haard.

(J. P. HEYE).

60.

Zeg eens in een klein zinnetje, wat de volgende rijmpjes beteekenen:

- Haastige spoed*
Is zelden goed. = Wie zich, doet
- Bezint,*
Eer gij begint. = Denk eerst, vóór je
- Wie goed doet,*
Goed ontmoet. = Wie, ondervindt
- Vroeg begonnen,*
Veel gewonnen. = Als men, heeft men tegen
 het eind van den dag
- Na lijden*
Volgt verblijden. = Wie treurige dagen, krijgt
 wel weer
- Eendracht*
Maakt macht. = Wat velen aanpakken, komt
 gemakkelijk

De morgenstond

Heeft goud in den

mond. = In den vroegen is men het best in staat, om

Op den eersten April

Verloor Alva den bril. = Op den 1^{en} April 1572 veroverden

Arbeid verwarmt,

Luiheid verarmt.

= Wie en met werkt wordt, wie zijn tijd in wordt

61.

Maak zinnen, waarin juist het tegenovergestelde gezegd wordt van het hieronderstaande:

Deze trein *gaat naar* Haarlem.

Ik heb *aan* mijn vriendje een brief *gezonden*.

Jan heeft zijn jas *aangetrokken* en zijn hoed *opgezet*.

De knecht is daar juist *met* den hond *uitgegaan*.

Ben je *vergeten*, wat ik je gezegd heb?

Wij waren *'s zomers buiten*.

De officier is bijna *altijd* in *uniform*.

Zij *staan 's morgens vroeg op*.

Wij zitten bij *mooi* weer het liefst in een *open* tram.

Het kwikzilver *zet uit* bij *warm* weer.

Ik kom wat bij je *brengen*; ben ik *welkom*?

De *laatste* som van het vijftal was *een beetje moeilijk*.

De Boeren hebben in dat gevecht *een nederlaag geleden*.

Jonge menschen hebben gewoonlijk een *glad* vel.

De wind *stak op*; het werd *onstuimig* weer.

Voorbeeld: De trein *komt van* Haariem.

62.

Kies telkens het goede woord:

- Gemest, bemest.* Het land wordt en het varken wordt
- Onthalen, behalen.* Een gast kan men en een overwinning wordt
- Gedekt, bedekt.* Wanneer de tafel met een tafellaken en het eetservies is, zegt men „de tafel is”
- Aankleeden, bekleeden.* Een kind wordt en een stoel of canapé wordt
- Prijzen, aanprijzen.* Vaak ziet men in winkelkasten bij een of ander artikel met duidelijke letters vermeld „extra koopje”, terwijl bij andere voorwerpen alleen de prijs is aangeduid. In het eerste geval kan men spreken van en in het laatste van
- Bekocht, gekocht.* Als men iets te duur heeft, dan is men daar aan
- Geknipt, verknipt.* De naaister heeft van morgen moeders japon en wel zoo, dat zij maar weinig van de stof heeft.
- Breken, verbreken.* Glas, porselein en ander vaatwerk kan men; de vriendschap, een vrede kan men
- Gebonden, verbonden.* Boeken worden; een wond wordt

Verslagen, ontslagen. Wanneer de vijand tot den aftocht gedwongen wordt, is hij ; wanneer iemand zijn betrekking ontnomen wordt, is hij

Bekorten, afkorten. Soms schrijft men van een woord maar de eerste letter of letters (bijv., enz., nam.), het woord is dan Dikwijls kan men door een voetpad in te slaan in plaats van den grooten weg te houden zijne wandeling een beetje

Voorbeeld: Het land wordt *bemest* en het varken *gemest*.

63.

Plaats zelfstandige naamwoorden in de volgende zinnen:

Blaffende bijten niet.

Een zware deed het heele huis dreunen.

Een valsch mag men niet uitgeven.

Hooge ziet men reeds van ver.

Jonge zijn in den regel erg dartel.

De zon schitterde aan den wolkenloozen

Een onverwacht is niet altijd aangenaam.

Maartsche komen nog wel in April en Mei voor.

Ongenoode zet men achter de deur.

De geduldige werkt bijna den ganschen dag.

De schuwe vlogen haastig weg bij onze komst.

De ontvluchte werden door de politie opgespoord.

Sterke zijn schadelijk voor de gezondheid.

Het goudgele leverde een fraai gezicht op.
 Afgebrande worden weder opgebouwd.
 Gedempte zijn breede straten geworden.
 Gekleurde zijn duurder dan ongekleurde.
 Een besmettelijke kan soms vreeselijk woeden.

Voorbeeld: Blaffende *honden* bijten niet.

64.

De ooievaars komen terug.

De lucht wordt warm, de winter is geweken,
 En de ooievaars zijn nu terug gekeerd;
 Al trokken ze ook al heen naar verre streken,
 Den weg naar 't nest zijn zij nog niet verleerd.
 Daar staat het nog; nu willen zij zich spoeden,
 Het wordt al tijd, hunne eiers uit te broeden.

En 't oude paar was op zijn best
 Een week twee, drie alleen gebleven,
 Of daar kwam vroolijkheid en leven
 En veel beweging in het nest;
 Vijf jongen staken, klapperbekkend,
 De lange, kromme halzen rekkend,
 De kleine kopjes naar omhoog;
 En van den vroegen morgen vloog
 Heer Ooievaar het veld in 't ronde
 En zag, of hij, in sloot en gracht
 Ook vette kikkers vangen konde,
 Die hij dan aan zijn kleintjes bracht.

(J. J. A. GOEVERNEUR).

Beantwoord de volgende vragen zoo, dat een behoorlijk opstelletje ontstaat:

Hoe wordt het weer? Wat hebben we achter den rug? Wie komen ons de lente aankondigen? Waar trokken ze heen en wanneer? Hoe lang zijn ze dus wel weg geweest? Maar wat hebben ze al dien tijd goed onthouden? En hoe is het met het nest? Wat zal nu spoedig gaan gebeuren?

Wanneer ontstaat er vroolijkheid en leven in het nest? Hoe komt dat? Wat klinkt nu spoedig door de lucht? Hoeveel jongen zijn er? Hoe zien ze er uit? Wat doen ze telkens? En wie moet er dan maar telkens weer op uit? Waarnaar kijkt hij rond en waar vindt hij die? En wat doet hij er dan mede?

INDEELING DER STELOEFENINGEN.

Invullen: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 14, 19, 35, 36, 38, 45, 63.

Bijeenvoegen: 2, 13, 15, 18, 22, 31.

Vragen ter beantwoording: 4, 6, 8, 20.

Het maken van zinnen: 10, 24, 49, 55.

Opstelletjes: 12, 16, 29, 39, 44, 48, 52, 57, 64.

Woordenkeus: 17, 26, 30, 33, 34, 47, 50, 56, 58, 62.

Verklaring van woorden en uitdrukkingen: 21, 25, 46, 59, 60.

Tegenstellingen: 23, 32, 37, 41, 54, 61.

Woordvorming: 27, 40, 42, 43.

Vergelijkingen en figuurlijke taal: 28, 51, 53.

Ab 150

5

THE HISTORY OF THE

REIGN OF

CHARLES THE FIRST

BY

JOHN BURNET

OF

SCOTLAND

AND

OF

ENGLAND

IN

SEVEN VOLUMES

THE SECOND

VOLUME

OF

THE

REIGN

OF

CHARLES

THE

FIRST

BY

JOHN

BURNET

OF

SCOTLAND

AND

OF

ENGLAND

IN